



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 117/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou TIMAR & partners, s. r. o., P. Pazmáňa 2367/17A, Šaľa, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Tibor Timár, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 36 K 18/2018-191 zo 4. decembra 2020 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 20 a porušenia čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím a postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje uznesenie Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 K 18/2018-191 zo 4. decembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 36 K 18/2018-72 z 13. mája 2019 bol (okrem iného) vyhlásený konkurz na majetok dlžníka – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a do funkcie správcu bola ustanovená sťažovateľka – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

3. Podaním doručeným okresnému súdu 26. novembra 2020 si sťažovateľka uplatnila paušálnu odmenu za výkon funkcie správkyne do konania prvej schôdze veriteľov podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „vyhláška“), v sume 2 300 eur, o ktorej

rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažovateľke ako správkyňi predmetnú odmenu nepriznal. S poukazom na § 198 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“) ju zároveň poučil, že proti predmetnému uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

4. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie (alternatívne žiadosť o autoremedúru), o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 4 CoKR 1/2021-207 z 28. októbra 2021 tak, že odvolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že okresný súd porušil čl. 13 ústavy tým, že jej ako správkyňi nepriznal odmenu do konania prvej schôdze veriteľov, a to z dôvodu porušenia „*neexistujúcej právnej povinnosti*“, čím konal nielen v rozpore so zákonom, ale aj označeným článkom ústavy. Podľa názoru sťažovateľky nedošlo k preskúmaniu uvedených námietok smerujúcich proti napadnutému uzneseniu z dôvodu odmietnutia jej odvolania ako neprípustného, pričom dovolanie je v jej veci rovnako neprípustné. Sťažovateľka vyjadruje nesúhlas s právnym názorom okresného súdu o neprípustnosti odvolania proti napadnutému uzneseniu o nepriznaní požadovanej odmeny. Nepripustením ústavnej sťažnosti by došlo k akceptovaniu nezákonného postupu okresného súdu, pričom by neexistoval orgán verejnej moci, ktorý by ho mohol odstrániť.

6. Sťažovateľka namietala, že okresný súd jej nemohol odmenu nepriznať z dôvodu nedoručenia správ o zisťovaní majetku dlžníka, keďže jej povinnosť predkladať také správy neuložil (§ 41 zákona č. 7/2005 Z. z.), resp. od nej také správy nepožadoval. Uvádza, že predmetná povinnosť jej nevyplývala ani zo zákona či vykonávacieho právneho predpisu. Argumentuje, že okresný súd jej nemal možnosť krátiť odmenu (§ 43 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z.) ani z dôvodu odkazu na § 12 ods. 2 a 4 vyhlášky, keďže povinnosti podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy možno ukladať zákonom, a nie vyhláškou.

7. Sťažovateľka sumarizuje, že okresný súd porušil jej práva podľa čl. 13 ústavy aj v spojení s čl. 20 ústavy tým, že ju sankcionoval ako správkyňu tam, kde jej nebola uložená povinnosť zákonom a ani rozhodnutím okresného súdu v konkurznom konaní, v dôsledku čoho došlo aj k zásahu do jej práva vlastníť majetok (nepriznaním jej odmeny).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie čl. 13 a čl. 20 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

9. Sťažovateľka v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti označila ako porušovateľa svojich práv okresný súd. Zároveň argumentovala, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu bolo podľa jej názoru prípustné odvolanie, ktoré

aj podala a o ktorom rozhodol krajský súd tak, že ho ako neprípustné odmietol. Uznesenie, ktorým krajský súd odmietol jej odvolanie ako neprípustné, však v petite ústavnej sťažnosti (ani ako súčasť jej ústavnoprávnej argumentácie, pozn.) nenamietala.

10. Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti ako jednej z procesných podmienok jej prípustnosti.

11. Jednou zo základných podmienok konania pred ústavným súdom je podanie ústavnej sťažnosti v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

12. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v citovanom § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

13. Z ústavnej sťažnosti je implicitne zrejmé, že sťažovateľka odvíja zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu od doručenia uznesenia krajského súdu (právoplatného 15. novembra 2021), ktorým bolo jej odvolanie odmietnuté ako neprípustné (a ktoré ústavnou sťažnosťou nenamietala). Takýto záver však nie je správny. Zákonom ustanovená neprípustnosť odvolania je totiž podstatným dôvodom, pre ktorý nie je možné akceptovať zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Otázka prípustnosti, resp. neprípustnosti odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nepriznaní požadovanej odmeny správcu bola takýmto spôsobom už ústavným súdom viackrát (ako predmet predbežného posudzovania) riešená (pozri napr. I. ÚS 66/2017, II. ÚS 373/2017), pričom ústavný súd nemá dôvod aktuálne sa od svojho názoru odchyliť. Na predmetnom nemôže nič zmeniť ani vyjadrenie nesúhlasu sťažovateľky s právnym názorom o neprípustnosti odvolania proti namietanému rozhodnutiu o nepriznaní požadovanej odmeny, keďže takýto názor už bol ústavným súdom viackrát označený ako ústavne udržateľný. Ústavný súd sumarizuje, že podaním odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktoré navyše obsahovalo poučenie o jeho neprípustnosti, nemohlo dôjsť k predĺženiu lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

14. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh, ako aj vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo vydané 4. decembra 2020 (právoplatné 19. decembra 2020 – sťažovateľka ako dátum prevzatia dotknutého uznesenia uvádza 30. december 2020, avšak predmetná skutočnosť nemôže nič zmeniť na záveroch ústavného súdu v tomto bode uznesenia). Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 12. januára 2022, teda zjavne po uplynutí zákonnej lehoty dvoch mesiacov na jej podanie. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť bez jej ďalšieho vecného prieskumu ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd považuje za nevyhnutné doplniť, že sťažovateľka namieta v petite ústavnej sťažnosti porušenie čl. 13 a čl. 20 ústavy bez akejkoľvek ich špecifikácie, t. j. označenia konkrétnych ustanovení či (pomenovania) základných práv a slobôd, ktorých porušenie tvrdí. Hoci z obsahu jej ústavnej sťažnosti je zrejmé (implicitne) namietanie práva na prístup k súdu, sťažovateľka v ústavnej sťažnosti čl. 46 ods. 1 ústavy neoznačila. Vo vzťahu k porušeniu čl. 20 ústavy bola jej ústavnoprávna argumentácia minimálna. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že nedostatky ústavnej sťažnosti nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 280/2020). Na účel predídania tomuto stavu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a akákoľvek iniciatíva ústavného súdu, ktorá by smerovala k dotváraniu nie formálnej, ale vecnej stránky ústavnej sťažnosti (ktorou odôvodnenie ústavnej sťažnosti nepochybne je, pozn.), by znamenala neprípustný aktivistický zásah do jej obsahových náležitostí, čo by sa prirodzene priečilo postaveniu a právomoci ústavného súdu v tomto type konania (pozri aj napr. I. ÚS 185/2021). Vzhľadom na uvedené skutočnosti by tak bolo možné odmietnuť ústavnú sťažnosť aj v zmysle § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre absenciu náležitostí ustanovených zákonom. Zároveň ústavný súd dopĺňa, že čl. 13 ústavy formuluje všeobecný ústavný princíp, ktorý je povinný rešpektovať každý orgán verejnej moci pri výkone svojich právomocí, ktorý zároveň slúži na ochranu jednotlivca pred verejnou mocou. Nezakotvuje však žiadne základné právo ani slobodu účastníka (strany) konania (m. m. I. ÚS 8/97, I. ÚS 32/98, IV. ÚS 240/09, III. ÚS 99/2012, III. ÚS 483/2012, IV. ÚS 200/2013), v nadväznosti na čo by bolo možné ústavnú sťažnosť odmietnuť v tejto časti aj ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému sťažovateľkou, ktorá musí byť v celom konaní zastúpená advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na jej zastupovanie advokátom. Sťažovateľka predložila ústavnému súdu plnomocenstvo elektronickými prostriedkami, pričom plnomocenstvo udelené právnomu zástupcovi bolo podpísané len kvalifikovaným elektronickým podpisom právneho zástupcu sťažovateľky. Na elektronickú podobu splnomocnenia treba aplikovať ustanovenia zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon e-Governmente“), pričom oprávnenie konať v mene účastníka konania sa preukazuje buď splnomocnením ako elektronickým dokumentom autorizovaným splnomocniteľom v zmysle § 23 zákona o e-Governmente, alebo, ak splnomocniteľ nemôže tento dokument autorizovať, vykonaním zaručenej konverzie pôvodného listinného splnomocnenia v zmysle § 35 ods. 2 zákona

o e-Governmente. Autorizácia splnomocniteľom preukazuje autenticitu splnomocniteľa ako osoby, ktorá splnomocnenie udelila. Autorizácia splnomocnenia advokátom ako splnomocnencom nie je postačujúca, pretože preukazuje len autenticitu splnomocnenca, a teda skutočnosť, že advokát plnú moc prijal (m. m. II. ÚS 470/2018, I. ÚS 170/2020, II. ÚS 219/2021). V nadväznosti na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu uvedeného nedostatku. Predmetný postup ústavný súd zvolil z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani jeho prípadné odstránenie by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu